

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **T. Š.**, zastoupený Mgr. Michaelou Bednárikovou, MBA, advokátkou se sídlem Veleslavínova 363/33, Plzeň, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 6. 2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 4. 2024, č. j. 16 Ad 22/2023-57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná zamítla žádost žalobce o invalidní důchod, protože jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepoklesla alespoň o 35 %, ale o 30 %. Nesplnil tedy podmínku § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Námitky proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla napadeným rozhodnutím.

[2] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce žalobou, kterou Krajský soud v Plzni zamítl. Krajský soud požádal posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí – pracoviště v Plzni, aby zdravotní stav žalobce (ke dni vydání napadeného rozhodnutí) znovu posoudila. Ta však v posudku ze dne 11. 12. 2023 dospěla ke shodnému závěru, tj. že pracovní schopnost žalobce poklesla o 30 %. Žalovaná nepochybila, jestliže vycházela z posouzení zdravotního stavu lékařem, který žalobce osobně nevyšetřil. Nejedná se o případ odnětí jednou přiznaného invalidního důchodu, který byl pobírán po dlouhou dobu, osobní vyšetření tedy nebylo povinné.

II. Argumentace účastníků řízení

[3] Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel má zdravotní komplikace již několik let a není schopen vykonávat jakýkoliv druh práce, což naplňuje podmínky invalidity I. či II. stupně. Jedná se o trvalý stav bez možnosti zlepšení. Jeho zdravotní stav nebyl posudkovými komisemi posouzen správně. Žalovaná i krajský soud vychází pouze z posudků a nijak se nezabývají skutečným zdravotním stavem stěžovatele. Žádný z lékařů jej pro posouzení invalidity nikdy fakticky neprohlédl ani nevyslechl, natož aby ho řádně vyšetřil. Krajský soud k těmto skutečnostem nepřihlížel, neprovedl výslech stěžovatele, ani jej nepřizval k jednání. Jeho rozhodnutí není řádně odůvodněno.

[4] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu. V replice k tomuto vyjádření stěžovatel zopakoval, že jeho zdravotní stav mu neumožňuje vykonávat jakoukoli práci, jakož i řadu dalších námitek.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Při posuzování kasační stížnosti Nejvyšší správní soud (NSS) hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele se však o žádný takový případ nejedná.

[6] Stěžovatel důvod přijatelnosti kasační stížnosti výslovně neuvedl a ani NSS žádný neshledal. Náležitě odůvodněné závěry napadeného rozsudku se nevymykají ustálené a jednotné rozhodovací praxi NSS, od níž se v tomto případě není důvod odklánět.

[7] Podle spisu krajského soudu bylo stěžovateli doručeno předvolání k ústnímu jednání do jeho datové schránky (č. 1. 49 spisu krajského soudu), stěžovatel se navíc dle zvukového záznamu jednání osobně účastnil. Mimo obecné tvrzení, že nebyl přizván k jednání před soudem, stěžovatel tuto námitku nijak nekonkretizoval. V postupu krajského soudu tak nelze spatřovat žádné, natož zásadní pochybení s dopadem do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Podstatou kasační argumentace stěžovatele je nesouhlas s výsledkem odborného posouzení jeho zdravotního stavu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Podle § 4 odst. 2 zákona

pokračování

č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Náležitosti posudku o invaliditě jsou vymezeny v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Podle judikatury NSS má činnost posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v řízení o žádosti o přiznání invalidního důchodu zásadní význam a neexistují-li pochybnosti o správnosti, úplnosti a přesvědčivosti jejího posudku, jedná se zpravidla o důkaz rozhodující (např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, nebo usnesení ze dne 19. 3. 2024, č. j. 2 Ads 122/2023-35, bod 11 a ze dne 28. 3. 2024, č. j. 2 Ads 152/2023-31, bod 10). Zároveň z ničeho nelze dovodit, že by žadatel o invalidní důchod musel být posudkovým lékařem, respektive posudkovou komisí, osobně vyšetřen. Jedná se pouze o možnost, kterou žalovaná, posudkoví lékaři či posudková komise mají (rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019-24, bod 23).

[9] Vůči posouzení provedenému krajským soudem, které *prima facie* nevzbuzuje důvodné pochybnosti o své správnosti, nemá NSS výhrady odůvodňující přijatelnost kasační stížnosti. Krajský soud konfrontoval ve správním řízení učiněné posudkové závěry s hodnocením posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, které za tím účelem vyžádal. I toto posouzení se přitom s posudkovými lékaři konzistentně shodlo v tom, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nenastal pokles pracovní schopnosti stěžovatele o alespoň 35 % (jak vyžaduje § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění).

[10] Podle NSS se krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí nedopustil zásadního pochybení, které by mohlo založit přijatelnost kasační stížnosti. Lze připomenout, že je to především krajský soud, který je oproti NSS povolán zhodnotit napadené správní rozhodnutí v tzv. plné jurisdikci, včetně otázek skutkových, o nichž si sám učiní úsudek. Zásah ze strany NSS je v tomto ohledu spíše výjimečný a omezuje se zpravidla na vady řízení a dokazování ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (rozsudky NSS ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 As 256/2016-79, bod 21, či ze dne 13. 5. 2020, č. j. 6 Afs 7/2020-52, bod 23). NSS má tedy v řízení o kasační stížnosti zasahovat do hodnocení skutkových otázek, které provedl krajský soud, pouze tehdy, byl-li závěr ohledně skutkových otázek zatížen hrubou vadou. Muselo by se tedy jednat o skutečně zásadní pochybení krajského soudu. Případná nevýrazná pochybení při výkladu totiž zpravidla nedosahují takové intenzity, aby založila přijatelnost kasační stížnosti (zmíněné usnesení *Ostapenko* nebo usnesení NSS ze dne 31. 1. 2018, č. j. 1 Azs 379/2017-26, bod 10).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[11] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Kasační stížnost proto podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[12] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Stěžovatel ve věci neměl úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaná nemá v řízeních ve věcech důchodového pojištění právo na náhradu nákladů řízení ani tehdy, byla-li procesně úspěšná.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2024

Eva Šonková
předsedkyně senátu